

Omfanget af fremtidens ulykker kan begrænses, hvis man bruger geodata. Derfor arbejder man på at samle de data, der i dag ligger spredt rundt i de offentlige myndigheder. En øvelse i Malmø viser, at det virker.

Hvis fugleinfluenzaen

FOTO: POLIFOTO

En dyrlæge konstaterer, at fugle på en gård på Saltholm er døde. Prøver fra fuglene viser, at dødsårsagen er fugleinfluenza. En dødsensfarlig virus, som man frygter, kan sprede sig til mennesker. Myndighedernes opgave er hurtigst muligt at få begrænset spredningen af virusen.

Sådan lød opgaven på en netop afholdt såkaldt Kolinda-øvelse i Malmø i Sverige, hvor de danske og svenske myndigheder var på katastrofeøvelse. Målet med øvelsen var at få en ide om, hvordan man kan bruge geodata – informationer som bl.a. kan vises på et kort – til at begrænse omfanget af krisesituationer.

– Vi finder ud af, at ejeren af de døde dyr har været på Roskilde Dyrskue. Det får beredskabsgruppen til intuitivt at lukke hele Sjælland for transport af dyr. Få minutter efter popper den geodata-analyse op, som viser, at hele Sjælland praktisk talt er dækket, når man laver ti-kilometers zoner rundt om alle de fjerkræavlere, der har været på dyrskuet,

siger Mogens Skov, der er salgskonsulent i Kort & Matrikelstyrelsen og var med på Kolinda-øvelsen.

Geodata kan altså på en hurtig og præcis måde bruges til både at bakke op om beslutninger, der er truffet, men de kan også være med til at forudse, hvordan begivenheder vil udvikle sig. Ved man, hvordan en virus spredes i vinden, og kender man den aktuelle vindretning, vil man, ved at kombinere oplysningerne med et kort over ulykkesområdet, fx kunne vurdere, hvor stort det område er, man bør gribe ind overfor.

Geodata er guld værd

Politikommisær Peter Kock fra Roskilde Politi sad med i beslutningsgruppen under øvelsen, og for ham er det tydeligt, at geodata kan være en stor hjælp for beredskabet.

– Hvis GIS (Geografisk Information System) bliver udbygget og bruges på den rigtige måde, så er det guld værd. I en beredskabssituation kan man hurtigt

kom til Malmø

FOTO: POLFOTO

finde ud af hvem og hvad, der er hvor, og det kan redde menneskeliv, siger Peter Kock.

På Kolinda-øvelsen havde de folk fra Kort & Matrikelstyrelsen, der sad i førerbunkeren, gjort deres hjemmearbejde og havde forberedt de geodata, de forventede at få brug for. De kunne derfor hurtigt finde ud af, fx hvilke vejknudepunkter, der skulle aflukkes for at afspærre et område, og hvor stor en grav der skulle til for at rumme samtlige fjerkræ på Sjælland, hvis det blev nødvendigt at slå hele bestanden ned. Man havde også forberedt sig på, at fugleinfluenzaen kunne angribe mennesker. Derfor var man klar til at lave analyser over, hvilke skoler børnene fra de berørte gårde gik på, og hvem de resterende børn på skolerne var.

Men sådan fungerer beredskabet endnu ikke i virkeligheden.

De geodata, som kan bruges i krisesituationer, er for øjeblikket spredt hos kommuner, amter, ministerier og andre myndigheder.

Det, forudser Mogens Skov, kan give problemer, den dag en reel ulykke opstår.

– Man ville først skulle til at finde ud af, hvem der ligger inde med hvilke data, derefter skulle de bearbejdes, og endelig skulle der være nogen til stede, der kan analysere dataene. Det vil kunne tage timer eller dage i situationer, hvor tid er en vigtig faktor, siger Mogens Skov.

Det afgørende for udnyttelsen af geodata, er, at de er fælles let tilgængelige, og at kommuner, amter og staten har de

samme oplysninger om de samme adresser. Det arbejder man i øjeblikket på at skabe, og der er blandt andet foretaget en såkaldt "adressevask", så alle offentlige myndigheder i dag beskriver en adresse på samme måde og derfor kan finde de samme oplysninger.

– Det er et skridt i den rigtige retning, og forude venter udfordringerne med at træne personer, der kan give den optimale rådgivning i en krisesituation, slutter Mogens Skov.

Geodata

Geodata er data, som rummer en henvisning til et sted eller et geografisk område (fx adresser, stednavne, koordinater, kort).

Langt de fleste data henviser til et sted eller et geografisk område: Hvor bor personen? Hvilket område gælder bestemmelsen for? Hvor skete det? Fra hvilken adresse til hvilken adresse skal servicemedarbejderen køre?

Geografisk Informationssystem (GIS)

GIS er et IT-system til lagring, behandling, analyse og præsentation af geodata (geografiske informationer). GIS anvendes i dag til en række forskellige formål inden for de fleste sektorer.